

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, APRIL 26, 1939

LETO XLII. — VOL. XLII.

Vlada Zedinjenih držav v resnem prizadevanju, da se preneha z bojem med premogarsko unijo in operatorji

Washington, 25. aprila. V nedeljek so se na poziv delavsko-oddelka vlade Zed. držav v glavnem mestu zastopniki premogarjev, operatorjev in posredovalci. Vlada se čudovito, da naredi konec premogarskemu štrajku.

John R. Steelman, glavni predstavnik delavskega oddelka, je bil imenovan, da vodi razprave med premogarji in premogarskimi družbami. Pri posvetovanjih je navzoča tudi delavska tajnica Miss Frances Perkins.

Vel pričakuje v pelek govor Hitlerja. Kaj so neodvisne države odgovorile na Hitlerjev poziv

London, 25. aprila. Evropa in ostali svet pričakuje govor nemškega kanclerja Hitlerja, ki bo nekaj odgovoril na predstavnika Roosevelta, da nemške države garantirajo za prihodnjih deset let.

Splošno se pričakuje, da Hitler ne bo osebno napadel Roosevelta v svojem odgovoru, ampak ga bo, da pove, zakaj nemška vlada izbral Nemčijo in Italijo predmet svojega napada, in ne apeliral na Francijo in Poljsko.

Nemško časopisje trdi, da Hitlerji in Francija več milijonov kolonij v svoji posesti, ki jih je kdaj imela Nemčija, da se ne boji nikogar. Litvinska trdi, da ima z Nemčijo pogodbo, glasom katere Nemčija garantira samostojnost litvinske vlade.

Finska pravi, da ji ne grozi nobene težave, švedska ne čuti nobene nemške nevarnosti, enako se je izjavila tudi Danska. Latvija pravi, da se nikdar še ni bala Nemčije. Hitler bo izkoristil te odgovore v svojem govoru dne 28. aprila.

Na obisku

Detroit so dospeli za par dni obisk Mr. in Mrs. Frank Bizzardi in Mrs. Rudy Bizzardi. Prišli so iz Clevelanda po avto Berosa, ki je dobil pri tem tako nevarne poškodbe, da je nekaj ur pozneje umrl.

Licence za bicikle

Če želite imeti licence za bicikle, se lahko oglasite v Grdina trgovini, 6127 St. Clair Ave. Licenca velja 25 centov. Vsi kolesarji morajo imeti licence najkasneje do 1. maja.

Poroka

Soboto 29. aprila se vrši poroka v cerkvi sv. Lovrenca ob 8. uri sv. maše. Prihajajo Miss Mulh in Mr. John Mulh. Naše prav iskrene čestitke.

Slepništvo države

Čeprav postavlja v Columbus v tork sprejela postavbo, katere je prepovedano v državo Ohio. Človek bi bil sleparija države dovoljena.

Pozdrav

Agar Falls, N. Y. pošilja pozdrave Mrs. Mary Žužek.

Med Hitlerjem in Mussolinijem pride do spora

Rim, 25. aprila. V Rimu pričakujejo, da bo Jugoslavija tekom meseca maja podpisala pogodbo, v kateri se obvezuje, da ne bo napadla Madžarske. Obenem se bosta enako Ogrska kot Italija obvezali, da "garantirata" obstoj sedanje jugoslovanske meje. V Londonu pripisujejo tej najnovejši pogodbi izredno važnost, kajti Italija je z Jugoslavijo dobila pomoč, kakoršne si je iskreno želela. Poleg tega pa ima danes Italija orožje napram Hitlerju, katerega lahko izrabi, ako bi Hitler preveč zahteval od Italije. Mussolini, tako se govori, se bi skrajno nerad dal ugnati v kozji rog od strani Hitlerja. Zato je Jugoslaviji obljubil številne stvari, ki so sicer tajne, toda za Jugoslavijo jako ugodne. Pričakuje se radi tega, da pride do spora med Hitlerjem in Mussolinijem.

Šerif O'Donnell

Šerifa v Cuyahoga okraju, Martina O'Donnella, ne bo tako lahko odstranili iz njegovega urada kot so mislili gotovi nasprotni krogi. Senatna zbornica državne postavodaje v Columbusu je sicer pretekli teden sprejela z veliko večino predlog, glasom katerega zadostuje 10,000 podpisov državljanov, da se odstrani šerifa, toda poslanska zbornica je pa popolnoma drugega mnenja. Skoro gotovo je, da omenjeni predlog v poslanski zbornici sploh ne bo prišel na glasovanje. Gemblarski krogi v Columbusu imajo prevelik vpliv.

Hitlerjev govor

Diktator Hitler želi, da sliši kolikor mogoče največ ljudi govor, ki ga bo imel v petek in s katerim bo odgovoril predsedniku Rooseveltu na njegov apel, da ne ustrahuje evropskih držav in narodov. Prvotno je bil Hitlerjev govor namenjen, da pride v javnost ob 8. uri zvečer, toda Hitler je včeraj spremenil čas, tako da se bo njegov govor slišal okoli poldne. Hitler bo govoril v nemškem parlamentu, katerega zasedanje je sklical našel za to priliko. Splošno se pričakuje, da bo Hitler v svojem govoru zavrgel zahteve predsednika Roosevelta.

Poroka

V soboto 29. aprila se poročita v cerkvi sv. Vida ob 10. uri poldne Miss Anna Skrbec, 1134 E. 63rd St. in Mr. Jos. Salomon, 1152 E. 63rd St. Prijatelji so vabljeni, da se udeležijo sv. maše. Naše iskrene čestitke mlademu paru!

Važna seja nocoj

Skupna društva fare sv. Vida imajo v sredo, nocoj zvečer, jako važno sejo. Vabljeni so vsi zastopniki in zastopnice, da se vdeležijo seje, kajti na sporedu je precej jako važnih zadev. Po seji bo pa nekaj proste zabave in prigrizkov. Pridite vsi!

Zadušnica

V cerkvi Marije Vnebovzete se bo darovala v četrtek jutraj ob 8. uri sv. maša zadušnica za pokojnim Joseph Klemenčič 12. obletnice smrti pokojnega. Prijatelji ranjkega so prijazno vabljeni.

Jeklarska industrija

Slabo znamenje je, ker se znižujejo pridelki v jeklarski industriji. Kot poročila glasilo jeklarske industrije "The Steel," je industrija danes komaj na 50.07 odstotkov normalnosti.

Prevzel trgovino

Mr. Walter Kovič, 17218 Grovewood Ave., naznanja, da je prevzel hardware trgovino poznano kot Kuhl Hardware. Rojdom ga pripravljamo.

Shirley Temple

Znana mlada filmska igralka Shirley Temple, ki je s svojim nastopom vzbudila zanimanje skoro vsega sveta, je te dni obhajala svoj desetletni rojstni dan.

Jugoslavija

Prvotna poročila, da je Jugoslavija definitivno stopila v zvezo z rimsko-berlinskim osi, nikakor niso potrjena. Iz Beograda se poroča, da Jugoslavija niti Nemčiji niti Italiji ni ničesar obljubila, niti ni podpisala kakšne pogodbe. Resnica je le, da je jugoslovanski minister za zunanje zadeve obiskal laškega zunanjega ministra v Benetkah, kjer se je govorilo o dnevnih vprašanjih. Toda v glavnem se je obnavljalo o ekonomskem položaju, ker Nemčija potrebuje mnogo surovega materiala, katerega lahko dobi v Jugoslaviji po ugodnih cenah.

Kanada je pripravljena za kraljevi prihod

Ottawa, 25. aprila. Vse podrobnosti za kraljevi obisk angleškega kralja v posameznih mestih Kanade so sedaj izpolnjene. Kanadska vlada je storila vse, kar se je zahtevalo od nje in se sedaj pričakuje samo še kraljevega potrdila iz Londona. Vsi načrti za kraljevi obisk so narejeni tako, da bo ob vsaki priliki lahko čim več ljudi si ogledalo osebnost angleškega kralja. Kralj ne bo nikoli potoval tekom noči, pač pa vseh tekom dneva. Spal bo na vlak, ki je bil nalašč izdelan za to priliko. Tisoče Amerikancev se pričakuje v Kanado v dnevih, ko bo Kanada obiskal angleški kralj. Nekateri so že našli stanovanja, za katera so se obvezali plačati od \$50 do \$300 za en sam večer.

Johana Svete umrla

V tork večer je ob 6. uri po dolgi in mučni bolezni preminula Johana Svete, posestnica doma in cyetličarice na 6120 St. Clair Ave. Tam je bivala že 32 let in je bila zadnjih 21 let vdova. Ranjka je bila stara 59 let, doma iz Preserja, po domače Jelovčeva. Po očetu se je pisala Jerina. Njena mama je še živa in je dočakala starost 84 let. V domovini zapušča pokojna dva brata, Janeza in Matijo in sestro Marjijo Čuden. Tu zapušča brata Antona Jerina, dva sina, Josepha in Alojzija ter tri hčere: Jeanne, Frances in Mary. Bila je mačeha Mrs. Anna Eršter, Franku in Johnu. Pripadala je k dr. Marija Magdalena št. 162 KSKJ in dr. Majke Božje Bistričke št. 47 HBZ. Vsi, ki so ranjko poznali vedo, kako blaga mati je bila za svoje otroke. Otroci so se tega zavedali in ji ves čas boleznijo ljubevrnjivo stali ob strani. Truplo ranjke se nahaja v mrtvaški kapeli A. Grdina in Sinovi, odkoder se vrši pogreb v petek ob 10. uri v cerkev sv. Vida. Naše globoko sožalje vsem prizadetim sorodnikom. Naj bo ranjki ohranjen blag spomin in podeljen dušni mir.

Bombe padajo

Včasih se je poročalo, da napada general Franco Madrid z bombami. Pa tudi v Clevelandu imamo enake bombne napade. Kot poročila policija je bilo tekom zadnjih treh tednov napadenih enajst trgovina z bombami in v štirinajst stanovanj so bile vržene bombe tega ali onega tipa. Kdo pravi torej, da so imeli samo v Španiji "civilno vojno"?

Roosevelt govori

Včeraj je imel predsednik Roosevelt pomemben govor napram delegaciji Ameriškega rdečega križa. Delegatje so se zbrali pred Belo hišo in Roosevelt je njim govoril kar na verandi.

Zadušnica

V četrtek se bo v cerkvi sv. Vida brala ob 7. uri jutraj sv. maša za pokojno Uršulo Rakar. Prijatelji in sorodniki so vabljeni.

Tekma za \$1,000

Tvrdka A. Grdina in Sinovi nam sporoča: Več poznanih velikih trgovin v mestu se je združilo in te trgovine so vpeljale izobno tekmo, katere prva nagrada je \$1,000.00. K tem združenim trgovinam pripadati tudi obe Grdinovi trgovini s pohištvo, na 6019 St. Clair Ave., in 15301 Waterloo Rd. Tekma je sledeča: V vsaki izmed združenih trgovin dobite sobo, kjer je lepo urejeno pohištvo. Ko je bilo pohištvo urejeno, se je vzela slika dotične sobe, ki se nahaja v trgovini. Potem pa, ko je bila vzeta slika, se je pri pohištvo v sobi nekaj spremenilo. Kdor najbolje ugaane, kaj se je spremenilo, dobi nagrado v svoti en tisoč dolarjev v gotovini. Vsak, ki se udeleži tega kontesta, mora poleg omenjenih dveh Grdinovih trgovin, obiskati še tja druge, katerih naslove dobi v Grdinovi prodajalni. Vas ne stane nič, kupiti ni treba ničesar, imate pa priliko, da zaslužite kar tako na lepem en tisoč dolarjev. Ta kontest traja samo do sobote v tem tednu.

Prva zmaga

Prvič odkar je župan Burton, so demokratiški councilmani doživeli zmago v mestni zbornici. Demokratje imajo sicer faktično večino enega glasu v mestni zbornici, toda niso nikdar skupno glasovali, niti pri važnih predlogih ne. Pri ponedeljkovi seji mestne zbornice so pa demokratje prvič zmagali s svojim predlogom. Predlog se je glasil, da se ne sme rabiti politika pri WPA projektih. Znano je, da so republikanci podelili vsem svojim voditeljem jako dobre službe nadzornikov in enakih uradnikov pri WPA projektih. Demokratje so bili dosledno prezirani. Mestna zbornica je sedaj sprejela predlog, na zahtevo demokratov, da je vsaka politika pri WPA projektih izključena. Toda predlog ne bo koristil dosti ali pa nič, kajti govori se, da bo župan Burton vetiral predlog, demokratje pa nimajo potrebne dvotretninske večine, da bi o predlogu ponovno glasovali.

Vest iz domovine

Mrs. Ana Hren, 1084 E. 71st St. je dobila iz domovine žalostno novico, da ji je v Prelogu pri Ihanu na Gorenjskem umrla ljubljena mati Neža Konjar, po domače Gmajnarjeva. Mati je dočakala starost 83 let. Poleg hčere Ane zapušča ranjka v Clevelandu sina Jack Konjar, v domovini pa dve hčeri. Naj bo dobri pokojni materi rahla domača zemlja!

V petek bo ples

John Novak Boosters Club priredi v petek zvečer dne 28. aprila, ples, ki se vrši v Twilight (Grdinovi) dvorani na 6025 St. Clair Ave. Igral bo orkester pod vodstvom Eddie Simmsa, torej že veste, da bo lušno. Dober prigrizek in najboljša pijača bo na razpolago vsem udeležencem. Mr. John Novak, councilman 23. varde, prijazno vabi vse državljane k tej prireditvi.

Pionir umrl

Po kratki bolezni je preminul dobro poznani rojak Joseph Starčič, ki je dosegel visoko starost 82 let. Pogreb pokojnega se vrši iz hiše žalosti na 915 E. 143rd St. pod vodstvom Frank Zakrajšek pogrebnega zavoda. Podrobnosti priobčimo jutri.

Važna seja

Klub društev Slov. društvene doma v Euclidu ima nocoj jako važno sejo. Prošeni so vsi, katerih se tiče, da so gotovo navzoči.

Vest iz domovine

Mrs. Mary Jenc, 1246 E. 172nd St., je dobila iz domovine žalostno vest, da ji je umrl ljubi brat Anton Jurca iz Cerknice pri Rakar. Tu zapušča sestro Mary in dva brata, Franka in Johna ter več sorodnikov.

Hooover, bivši predsednik, deluje indirektno za izvolitev Brickerja predsedniškim kandidatom

Columbus, Ohio, 25. aprila. Herbert Hoover, bivši republikanski predsednik, se je sprl z gotovimi člani republikanske narodne stranke in tako indirektno pomaga, da zna biti governor države Ohio, John Bricker, imenovan predsedniškim kandidatom v letu 1940.

Že več tednov prihaja v državo Ohio mnogo znamenitih časnikaških poročevalcev, ki se sučejo okoli Brickerja, da pronajdejo kakšne vrste človek je to in da ga potem predstavijo javnosti.

V republikanskih krogih so prepričani, da ne more na republikanskem tiku za predsednika biti nihče drugi kot governor Bricker ali pa senator Taft. Obak sta konservativna republikanca. Hoover je na strani governorja.

Anglija uvede prisilno vojaško službo, ako Hitler ne podeli garancij, da bo miroval

London, 25. aprila. Angleški kabinet je včeraj na svoji seji sklenil, da uvede prisilno vojaško službo, ako se Hitler ne poda zahtevam predsednika Roosevelta in garantira mir v Evropi.

Vendar se nahaja angleški kabinet v veliki zadregi, ker so delavski zastopniki v parlamentu veliki nasprotniki prisilne vojaške službe. Delavski zastopniki trdijo, da prisilna vojaška dolžnost ni potrebna.

Svarilo, da bo Anglija vpeljala prisilno vojaško dolžnost, je ponesel s seboj v Berlin angleški poslanik Henderson, ki je dobil nalogo, da resno posvari Hitlerja pred nadaljnimi nasilnimi koraki.

Obenem je imel včeraj angleški ministerski predsednik Chamberlain dolg pogovor z romunskim ministrom za zunanje zadeve. Baje je Chamberlain obljubil Romunski večje posojilo, ako ne kupuje orožja v Nemčiji.

Anglija bo prisiljena te dni uvesti nove davke, da plača račun za oboroževanje. Novi davki bodo uvedeni na tobak, čaj, žganje, pivo, avtomobile, na svilo, umetno in naravno in na razne kozmetične izdelke.

Zopet francoski parnik žrtev požarja

Toulon, Francija, 25. aprila. V La Seyne pristanišču je včeraj zgorel francoski parnik Angers, ki je nosil 9,800 ton teže. Oblasti še ne vedo, kako je prišlo do požarja. Vpeljana je bila nemudoma preiskava, ki naj dožene, če je sabotaža kriva požarja. Šele pretekli teden je zgorel krasni parnik Paris od francoske parobrodne družbe. Oblasti so sedaj prijeli tri osebe, ki so baje v zvezi s požarjem.

Novo zdravilo

Zdravniška akademija v Washingtonu je včeraj naznanila, da pride v najkrajšem času v javnost novo zdravilo proti takozvani "trigeminal neuralgia" bolezni, ki je ena najbolj občutnih bolezni. Zdravilo je vitamin B-1. Bolezen je že dolgo časa zanimala zdravniške kroge, ki so se trudili, da najdejo uspešno zdravilo proti njej. Dosedaj so poskusili to zdravilo v 52 slučajih in v 51 slučajih je zdravilo pomagalo prizadetim bolnikom.

Zadušnica

Za pokojnim Andrej Bajt se bo brala v petek ob 8. uri jutraj v cerkvi sv. Vida sv. maša v spomin sedme obletnice smrti ranjkega. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Smrt v Chicagi

V Chicagu je preminul po dolgotrajni bolezni John Markovič, doma iz Sel pri Toplicah. V Ameriki je živel od leta 1913. Zapušča soprogo rojeno Pirc, enega sina in dve hčeri.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

8117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 97, Wed., April 26, 1939

Kongresman Robert Crosser

Kongresman v Zedinjenih državah je državljan, ki zastopa ljudi v gotovem delu svoje države v kongresu Zedinjenih držav. Vsaka država v Zedinjenih državah je razdeljena v gotovo število kongresnih okrajev. Država Ohio n. pr. ima 24 kongresnih okrajev in vsake dve leti je iz vsakega okraja izvoljen kongresman, katerega dolžnost je delati postavne in pomagati ljudem v svojem okraju.

Mesto Cleveland ima tri kongresne okraje, ker ima tudi tozadevno primerno število prebivalstva. V Clevelandu imamo dvajseti, enaindvajseti ter dvaindvajseti kongresni okraj. Dvajseti okraj zastopa že šest let Mr. Martin L. Sweeney, enaindvajseti okraj zastopa Robert Crosser. Oba sta demokrata. Dvaindvajseti okraj pa zastopa kongresman Chester Bolton, milijonar, ki je republikanec. Tako smo vam predstavili v nekaj besedah naše kongresmane.

Nekaj več besed pa bi danes radi napisali o kongresmanu iz 21. okraja, Mr. Robert Crosserju. On je vzgled državljan, pravi tip človeka, ki je poklican biti kongresman po volji naroda. Mr. Crosser je pravkar praznoval te dni petindvajsetletnico, odkar je bil prvič izvoljen v kongres. In svoje delo je vršil tako odlično po volji naroda, da se ni prijel samo volivcem svojega okraja, pač pa ga danes spoštuje ves kongres in uživa kot nekaj starosta v kongresu sloves kot ga zlepa še ni doživel kak kongresman.

Mr. Robert Crosser je kot kongresman demokrat. To sicer ni garancija, da je za to dober kongresman, ker je demokrat, pač pa je Mr. Crosser, kadar nastopi, izven stranke in gleda kaj je v splošno korist naroda, dočim je bil v istem času vedno dober in lojalen član demokratske stranke.

Crosser je bil učenec najboljšega župana, kar jih je mesto Cleveland kdaj imelo — učenec Tom L. Johnsona. Njegovim idejam je ostal vedno zvest. In te ideje so bile: postreči ljudem, zmanjšati javne stroške in biti pošten napram delavcem in industriji. Crosser je deloval tako, ker je dobro vedel, da če pride zastoj v industriji, pride tudi brezposelnost za delavca.

Bil je Robert Crosser v letu 1912, ko je bil tedaj državni poslanec, ki je izposloval s svojo energijo, da so prebivalci države Ohio dobili pravico do iniciative in referendumov. Potem te postavne lahko državljan v državi Ohio zavzame vsako postavno, ki jo je naredila državna zbornica, ali pa z večino glasov lahko odredijo vsako postavno, ki je po mnenju večine potrebna. Žal, da se državljan ne poslužuje dovolj te pravice, zato pa imamo razmere take kot jih narekuje državljanska nemarnost v tem oziru.

Zlasti so pa hvaležni železničarji kongresmanu Robertu Crosserju. On je bil, ki je potem značajnega, odkritega in vztrajnega boja izposloval za železničarje starostno pokojnino. Crosser je mislil sicer pred 19. leti vključiti v to pokojnino vse delavce, toda ni prodril, toda zmagal je, ko se je šlo za železničarje. Dva milijona uslužbencev ameriških železnic danes gleda s ponosom in hvaležnostjo na rekord kongresmana "Bob" Crosserja v tem oziru.

Brez vsakega pomisleka lahko rečemo, da je kongresman Crosser danes najbolj odlični postavodajalec v Zedinjenih državah. Star je sicer že, toda še vedno krepak in junaški po duhu, prepričanju in mišljenju. Povejte njemu dobro idejo, pa vam bo sledil, ko se bo prepričal, da bo ideja koristila naroda in se bo boril za idejo toliko časa, dokler ne bo sprejeta od postavodajalcev iz golega prepričanja, da ima Crosser prav.

Kongresman Crosser zastopa tudi nekako 3.000 slovenskih volivcev v 21. okraju. In prav ponosni smo, ker imamo v kongresu iz omenjenega okraja človeka, ki ni politikar, pač pa — človek. Mr. Crosser ne pozna politiko, dobro pa pozna, kaj je ljudska korist. In veseli nas, ker smo reškom zadnjih petindvajset let lahko mirnega srca svetovali našim državljanom, da volite za Crosserja, ako želite biti pošteno zastopani v kongresu. Mr. Crosser, ameriški državljani slovenskega rodu vas iskreno pozdravljajo ob priliki, ko obhajate petindvajsetletnico svojega plodonosnega in uspešnega poslovanja v kongresu.

Kaj pravite!

Hitler in Mussolini pravita, da Zedinjene države nimajo pravice vtikati se v evropske razmere. Is that so! Dozdaj je imel gospodar še vedno pravico skrbeti za svojo hišo. In čigava pa je Evropa, če ne last Zed. držav, bi rekli. Kaj je kje kaka evropska država, ki ne dolguje stricu Samu lepe vsote denarja, na katerega niti obresti ne plačuje!

Evropski diktatorji lajajo na Zed. države. Kakopak! Kako je bilo pa takrat po svetovni vojni, ko bi bila Evropa lakote umrla, da je ni postavil na relifno listo stric Sam.

V Sredozemskem morju so zdaj zbrane bojne ladje glavnih evropskih volesil. Stric Sam ima zdaj lepo priliko, da bi šel tje in vzel kontumac na tiste stare škafle. Henry Ford bi plačal v gotovini za staro železo in stric Sam bi dobil tako nekaj denarja na tistih petnajst bilijonov dolarjev, ki jih dolguje Evropa.

BESEDA IZ NARODA**Collinwoodske beležke**

Slovenski radio program

Nekaterim našim rojakom še ni znano, da imamo poleg nedeljskega tudi med tednom slovenski radio program, katerega vzdržuje Mr. Jerry Bohinc in Mr. John Susnik, lastnika Norwood Appl. Furniture Co. na 6104 St. Clair Ave. in 819 E. 185 St. v poslopju La Salle gledališča. Obrnite vaš radio na WGAR postajo vsako sredo ob 8:30 in soboto ob 8:15 uri zjutraj in dobili boste petnajst minut zabave v slovenskem petju in godbi. Lastnika trgovin naročata, da se radio poslušalci obrnejo na nju in izrazijo, če jim radio program ugaja in kaj bi bila njih želja, da bi se na programu izvajalo. Mr. Susnik in Bohinc smo hvaležni za njih dobro voljo v radio programu.

Cvetličarna v naselbini

Mr. Louis Slapnik, list naše gore, je pred kratkim otvoril na 15805 Waterloo rd. cvetličarno, katera mu prav dobro uspeva. V kratkem času si je pridobil velik krog odjemalcev kar dokazuje, da nam je bila v naselbini ta obrt dobrodošla. Njegova dela se odlikujejo v kvaliteti in po nizkih cenah. Kadar rabite cvetje, šopke ali vence v veselje ali poklon, obrnite se na njega, kjer boste najboljše postreženi.

Brezcelje v naselbini

New York Central železnica je z malo izjemo skoro ves obrat v tovarni ustavila in za nedoločen čas izprla delavce. Nekateri delajo krivdo na stavko premogarjev, drugi zopet komentirajo družbeno finančno stanje, toda končno določnega niko ne ve. Vsi delavci so pa morali vodstvu izročiti proste vozovnice, da ja bodo morali delavci doma sedeti in premišljevali reven položaj. Tudi Fisher Body Co. obljubuje da bo v kratkem času izprla večino delavcev ter s tem obogatelja listo brezposelnih. Za našo naselbino je to hud udarec, še posebej, ker je naših ljudi veliko zaposlenih v teh dveh tovarnah. Želeti bi bilo, da bi bilo to izprtilje delavcev kratkodobno.

Joško Penko, zastopnik Ameriške Domovine.

Ob svežem grobu — prijetelju v spomin

V Trstu avgusta meseca 1920. — Tako se je v ta čas moj spomin vračal, ko sem zrl Tvoje izmučeno obličje v mrtvaški krsti. Izginile so razdalje časa in gledal sem Te, kakršno podoba na Te hranim v svojem spominu iz onih davnih dni.

Kako je bilo takrat z nami? Nemala skupina izseljencev se je iz palače Cosulich ozirala otožno tje čez kraške grebene. Za nami je ostala domovina. Besede, ki bi vključile vse, kar je bilo doživljati v preteklosti. Tam za onimi grebeni so obnovljeni mladosti spomini, vračajo se v kraje, ki so vtisnjeni v dušo ko vosek v pečet.

Vsi smo enih misli, niti besede ne treba izgovoriti ni, saj vemo, da kar čuti eden, čutimo vsi. Ta obnavlja spomin bodisi na kraje ali osebe, ki so izginili in ostali preteklosti.

Pred nami se odpira morská širina tržaške luke. Po vodni gladini se gibljejo čolni, tu pa tam jadrnice, a naše hrepenenje čaka kdaj stopimo v ladjo, ki nas ponesi v novo deželo. Teden dni je bilo dolgo to čakanje. Kmalu smo se seznanili z mnogimi novimi znanci. Največ znancev pa se je nabiralo okrog Tebe, Pavle. Imel si pač tisti dar družabnosti, da se je počutil v Tvoji družbi vsak veselega. Ne verjamem, da je imel kdo bolj privlačno silo, kot je bilo ime Pavla Kogovška. Saj vsak, kdor Te je spoznal, Te

je spoštoval.

In tisti večer na morju, ko je slovenska pesem odmevala v svoji melodiji! Pavle je bil vedno med pevci.

Razšli smo se v New Yorku Po štirih letih se pa srečava. Ko sem čul Tvoj glas, zrl v Tvoje oko, sem ugibal: kje sem tega človeka že videl? Po par izgovorjenih besedah sva se spoznala, da sva potovala skupaj v Ameriko. Obnavljala sva spomine na tiste čase. In še ko sem pozneje spoznaval Tvoj značaj pri izobraževalnem društvu Adrijii, sem se vselej razveselil, kadar sem Te srečal. Mnogo si doprinesel k tedanjemu razmahu dramatike. Saj vselej, kadar je bilo treba kaj za oder napraviti, se je končalo: Bo že Pavle to napravil! In vselej si žrtvoval svoje moči in čas, da je bilo vse v redu.

Ko sem videl zlomljeno Tvoje telesno moč, podoben si bil John v svojih mukah, me ni presenetilo obvestilo o Tvoji smrti. Saj Ti je prišla božja poslanka smrt kot rešiteljica trpljenja. Zbudilo se mi je vprašanje: zakaj neki mora človek na zemlji toliko trpeti? Um ne more pojasniti trpljenja, pač pa vera. Bil si globoko veren, ki Ti vera v življenju ni bila samo prazna fraza.

Ni samo slučaj, da si križ svoje boleznijo odložil v bližini velikega petka. Na velikonočno nedeljo so Te stoteri kropili. In te misli so mi polnile dušo: Pavle, dovršeno je! Nalogo življenja si izpolnil. Za Teboj so grenke ure trpljenja, muk in bolečin. Tvoj duh pa uživa sadove Tvojega trpljenja in združen si z Njim, ki nam je pokazal vrednote trpljenja in nam govori, da s smrtjo ni vsega konec. Kakor je Njegovo vstajenje nam vir tolažbe, naj bo uteha družini, ki si je zapustil. Spomin na Te bomo pa ohranili kot svetel žarek vsi, ki smo Te poznali in cenili Tvoje delo. Družini sožalje, Tebi pa raj in počitek.

Matt Tekavec, Euclid, Ohio

Tajništvo Slovenskega doma na Holmes Ave.

mogoče tudi vnaprej tako poslovati, bomo lahko v desetih letih imeli stavbo plačano in tudi dovolj, da bomo s svojim denarjem pridelek med tem časom dogradili. Ne vemo, čemu bi posegali v težkoče, če nam ni to potrebno storiti in v nevarnost postavljati to, kar sedaj imamo, ki nam je dobro uspevajoče.

Res je, da je direktorij delničarjem obljubil, da bo v tekočem letu zgradil prizidek, toda prepričani smo, če bi bile delničarjem poznane vse podrobnosti, katerimi se mora pri gradnji upoštevati, bi gotovo soglašali z večino direktorija, ki je gradnjo prizidka za nedoločen čas odgodil.

Vsled navdušenja se še vedno slišijo glasovi: lahko bi se to storilo, če bi bila volja direktorija graditi. Res je, lahko bi se pri danih razmerah to napravilo, toda s tem ne bi še bil problem rešen. Plačevanje dolga je povsem večji problem od onega, ko se denar izposodi za grajenje. Praktični primer: Mati ni še s tem, če je rodila otroka, zadostila materinski dolžnosti; ampak storila jo je šele tistikrat, kadar je svojega otroka odgojila, da je bil zmogel sam sebi kruh služiti.

Zdi se mi, da naša največja narodna napaka vedno leži v tem, da smo vedno znali z navdušenjem in iskrenostjo vsako stvar prirediti, toda vedno smo pa pozabili misliti, kakšen bo konec. Zdelo se nam je potrebno dejanski položaj javnosti pojasniti in nikdo naj nam v zlo ne šteje, če smo to s preudarkom v korist delničarjev in korporacije Slovenskega doma začasno odložili gradnjo.

Zdelo se nam je potrebno dejanski položaj javnosti pojasniti in nikdo naj nam v zlo ne šteje, če smo to s preudarkom v korist delničarjev in korporacije Slovenskega doma začasno odložili gradnjo.

Tajništvo Slovenskega doma na Holmes Ave.

Iz Warrensville, O.

Pomlad je že tu. Le žal, da je vreme jesensko, vsaj zdaj, ko to pišem. Vsak dan je dež, da ne moremo po farmah nič delati. Druga leta smo ob tem času imeli vrtove in njive že vse obdelane. Letos pa izgleda kot v novembur mesecu. Druga leta so rojaki ob tem času kaj radi prihajali k nam v Warrensville, ali kakor na splošno pravimo v Randall, da so nabirali priljubljeni regrat. Letos jih pa ni, ko je vedno kaj mokro. Pa vsake reči je enkrat konec, tako bo tudi muhasti april kmalu odšel v pozabljenje. Mesec maj pa bo vse lepši.

Kljub slabemu vremenu pa se nismo članice podružnice št. 78 SZŽ ustrašile, in smo na prav lep način praznovali svojo 8. obletnico. Skoro vse žene in dekleta smo se v nedeljo 16. aprila, na belo nedeljo, zbrale ob 7:30 pred cerkvijo sv. Lovrenca in skupno odkorakale v cerkev in med sv. mašo prejele sv. obhajilo. Tako je prav! Spominjajmo se svojih obletnic najprej v cerkvi, drugo naj bo pa v dvorani ali zunaj na pikniku. Ako bomo me žene in matere dajale lepe zglede svojim možem in otrokom, bodo tudi oni šli po poti, katera pelje proti nebeski domovini. Naj bo izrečena prav lepa hvala č. g. Slapšaku za krasen govor, katerega so imeli v cerkvi. Prav lepa hvala cerkvenim odbornikom za lep red v cerkvi. Tudi pevci zaslužijo lepo hvalo za krasno petje. Letošnja bela nedelja nam bo ostala v lepem spominu.

Sedaj pa žene in dekleta, katere se niste članice te lepe in edine ženske organizacije v Ameriki, pristopite v naš krog. Vem, da so starejše v Randallu že vse pristopile, so pa še dekleta, katere so stara po 16 let. Vpišite jih na prvi seji, katera bo prvo nedeljo v maju. Naše geslo naj bo: vse žene in dekleta morajo biti članice Slovenske ženske zveze, ne samo v Randallu, ampak po vsej Ameriki, katere še čutijo slovensko. Kadar bomo

dosegli to, bomo zadovoljne. Pozdrav vsem članicam SZŽ, pa tudi možem in fantom.

Mary Walters, predsednica.

"Blossom Dance"

Lepa pomlad je že prišla, čeprav je še nekoliko mokra, pa smo se vsaj otresli tistega nadležnega snega. Mesec maj, prekrasni maj nam je pred durmi. Tega meseca se vsak zelo veseli, star in mlad; tudi narava se prebujala iz dolgega zimskega spanja. Vse se začne razcvitati in lepe trobentice kličejo ter prebujajo še drugo cvetje k življenju, tako tudi našo mladino. Tako bodo skupni mladinski zbori priredili cvetlični ples (Blossom dance) v SDD na Waterloo Rd. in sicer na 6. maja. Kakor slišim, bodo vse sami napravili. In sama mladina je to idejo sprožila ter se trudi zdaj na vse načine, da bi bil še naprej zagotovljen obstoj mladinskih pevskih zborov.

Naši mladi pevci se jako žrtvujejo, najsi bo s časom in tudi kakšno deseterico si prihranijo s tem, da ne gredo v kino. Rajši gredo na pevske vaje. Pravijo, da se na pevskih vajah tudi dosti nauče in kakor povedo, jim Mr. Seme lepo raztolmači slovenske besede v pesmih.

Tem potom prosijo vse starše in prijatelje mladinskih zborov ter vse cenjene občinstvo, da bi se udeležili njihovega festivala. Brez vas, dragi starši in prijatelji, ne bo nobenega uspeha. Ker se naša mladina toliko zanima za gojitev slovenske pesmi, zakaj bi jim tudi mi ne pomagali. Za ta cvetlični ples obljubujemo, da bodo skrbeli za stare in mlade. Plesalo se bo v dveh dvoranah, kjer bosta igrali poznani godbi bratov Kristof in Sešek. Godbi izvrstno igrati slovenske in ameriške komade.

Pravijo, da bodo skrbeli tudi za žejne in če bo kateremu želodec kaj nagajal, se bo tudi dobilo sredstvo za pomiritev. Sklenili so, da bo vstopnina samo 30 centov. To bo, upam, vsak žrtvoval za našo mladino. S tem jim bomo dali poguma še za bodoče. Ako bodo dvorane prazne, potem veste, da bodo izgubili vse veselje. S pozdravom,

Mrs. Mary Klun, Sr.

Jager take vrste prireditev

soboto 13. in v nedeljo 14. aprila

ja. Ker so pa naše članice

eno tudi faranke sv. Vida

priporočljivo, da se v vsaki

številu udeležite imenoma

proslav v počast materine

tere bodo lepo lepe. Na S

vidskem odru nastopa

naša tu rojena mladina

kdor jih je že videl igrati

peti, ali karkoli že, mora

znati, da nastopajo dovolj

Toliko v naznanje in pri

čilo. Pozdrav!

Frances Ponikvar

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

nas bo brigalo, pa bo prebrano, ker kasno je že zdaj, a mujeno pa vse še ni.

Če nočete, seveda, tudi pri ampak ne se potem pritožujete, ti, da se mladina za starejšimi ne briga, da gre svoja pota, zanje niso zdrava, v dostih se čajih pa pogubna. Pa kaj le čejo, ko se pa zanje ne briga. Zato pridite pa poklepite svoje zanimanje, dajte jim znanje z vašo udeležbo, pa po bohrilno besedo, da bodo veseljem nadaljevali to koristno delo, ki bo v poskupnjenju in celokupnemu venskemu narodu v Clevelandu in v ponos naši stari domovini. Saj postaviti se morate le s tem kar je naše. In mnite si, ta godba je naša. Kar imamo našega, to nas dviga. Rojaki in rokinje, naj ne bo ta apel na glas vpijočega v puščavi, zavozite se in pridite!

Poleg koncerta te naše godbe bo sodelovala tudi godbafare sv. Lovrencija iz New Yorka, to je naših sosedov, ki imajo svojo godbo že nekaj let. Za to, bodite toliko zainteresirani, da boste prišli. Godbeniki župnije sv. Vida in njihovi pelniki Mr. Bečaja pa prav krena hvala za vaš trud in tako naprej! Hvala tudi Anton Grdini za njegovo pri godbi in hvala godbenikom sv. Vida in njihovi Lavrenca, ter vsem, ki se sodeležili te prireditve, ste na kak drug način pomagali do napredka godbenice sv. Vida. Na svidenje v nedeljo 30. aprila v Knausovi dvorani.

Jože Grdina

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

Maj se približuje

Cleveland, O.—V stari ropi se tresejo pred voljo zaslužnjem, posebno slovenski narodi. Tukaj v Ameriki nam pa to še ni ziti. Štejemo se lahko srečno, vsak človek in vsaka družina lahko po svoji volji je za svoj narod.

Sedaj, ko se približuje prvi mesec maj, se nekateri pine in društva že pripravljajo za proslavo Materinega ki bo na 14. maja. Tudi naša podružnica št. 25 SZŽ je meravala imeti prireditve počast materam dne 8. maja. Ta načrt se je pa opustil vzroka, ker bodo imeli Jager take vrste prireditev

soboto 13. in v nedeljo 14. aprila. Ker so pa naše članice eno tudi faranke sv. Vida priporočljivo, da se v vsaki številu udeležite imenoma proslav v počast materine tere bodo lepo lepe. Na Svidskem odru nastopa naša tu rojena mladina kdor jih je že videl igrati peti, ali karkoli že, mora znati, da nastopajo dovolj Toliko v naznanje in pričilo. Pozdrav!

Frances Ponikvar

o

o

o

o

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Prihajala sta torej po lesovju la, kot da na vsem svetu ni nobe- nega Apača. Sam Hawkens je ubijal šalo za šalo, jaz pa sem se mu na vse grlo smejal.

Pol ure napetega pričakovanja je minilo, pa še nas niso napadli. Očividno so čakali, da zapismo. Popolnoma so nas hoteli iznenaditi.

Ogenj je dogorel. Tedaj mi je bilo čakanja dovolj. Ker sami niso začeli, smo morali odločitev mi izzvati.

Zazehal sem nekajkrat, se zaspalo stegniti pa dejal: "Truden sem, spat bi šel. Vi ne, Sam Hawkens?"

"Mi je čisto prav. Bom tudi legel spat. Nabadeli smo se. Ogenj ugaša. Lahko noč!"

"Lahko noč!" sta voščila tudi Stone in Parker.

Vstali smo in polegli v travo kar moč daleč od ognja, vendar ne toliko, da bi bilo Apačem sumljivo. Naše puške so ležale blizu nas.

Plamen je ugašal in nazadnje ugasnil. Le žerjavica je še tlela. Njen svet pa ni segel do nas, ker smo naložili kupe drv okrog ognjišča.

Do sem je šlo vse gladko in po načrtu. Treba je bilo le še, da se umaknemo s pozorišča, pa so lahko Apači prišli.

Vzel sem puško ter se počasi in trdo ob tleh porival proti polotoku. Sam sem se držal mene, drugi so ležali za nama. Da bi zadušil vsak sumljiv šum, sem zlezal h konjem, ki so stali po ožini polotoka, tam, kjer je visel na celini, in jih prerival, da so nemirno prestopicali.

Srečno smo vsi prilezli h Kiowam, ki so že kakor krvi željni panterji prežali na trenutek napada.

Zbal sem se za Winnetoua in njegovega očeta. Branila se bo četa in Kiowe ju utegnijo pobiti —. Ugibal sem, kako bi zabranil, da ne prideta Kiowam v roke. In našel sem pametno misel.

Stalinova roka na Španskem

Politični urad je sklenil, da gre takoj na delo. Več kot enkrat je Stalin posvaril svoje komisarje, da morajo glede sovjetske pomoči Španiji nastopati skrajno previdno in z največjo tajnostjo, da se Rusija ne bi zapletla v dejansko vojno. Njegove zadnje svarilne besede navzočim komisarjem pri posebni konferenci so bile: "Ogibajte se artilerijskega ognja."

Dva dni pozneje mi je prinesel izredni poslanec, ki se je pripeljal z zrakoplovom iz Moskve, gotova navodila od Stalina. Povelje se je glasil: "Naperite svoje operacije tako, da boste nemudoma prišli v stik s špansko civilno vojno. Mobilizirajte vse mogoče zastopnike, da se nemudoma ustvari sistem, potem katerega se bo lahko kupovalo orožje in transportiralo v Španijo. V Parizu sem poslal izrednega zastopnika, ki vam bo pomagal pri tem delu. Prijavi se bo v vašem uradu in bo deloval pod vašim nadzorstvom."

Ob istem času je Stalin v Moskvi naročil Jagoda, ki je bil tedaj načelnik sovjetske tajne policije, da ustanovi poseben urad ruske tajne policije v Španiji. Dne 14. septembra je Jagoda sklical izredno konferenco, ki se je zbrala v njegovem glavnem stanu v Moskvi. Na konferenci so bili navzoči general Uritsky, ki je bil pridejen generalnemu štabu rdeče armade, Frinovski, ki je danes komisar za mornariške zadeve, dočim je bil tedaj poveljnik vojaške sile ruske tajne policije in poseben priljubljen pri Stalinu, poleg teh dveh pa moj tovariš Sloutski, načelnik tujezemskega oddelka ruske tajne policije. Sloutski, katerega sem večkrat videl v Parizu in imel priliko govoriti z njim, mi je pripovedoval, da je omenjena

konferenca izbrala nekega veterana, da načeljuje uradu tajne policije v Španiji. Ta tajna policija bi sodelovala z lojalističnimi voditelji na Španskem. Ta veterani so imeli vse polno imen. Poznan je bil kot Nikolaj, Schwed, Lyova, Orlov in še pod drugimi imeni.

Na tej konferenci se je tudi sklenilo kako bo poslovala sovjetska tajna policija na Španskem. Sklenilo se je, da stopijo španski komunisti v najtesnejšo zvezo z rusko tajno policijo. Med drugim se je tudi sklenilo, da se pazi na gibanje prostovoljcev, ki prihajajo v Španijo. V centralnem odboru vsakega komunističnega društva se nahaja namreč ena oseba, ki ima tajne zveze z OGPU, kot se nazivlje tajna sovjetska policija. Ta pooblaščenec poroča o vsem gibanju v Pariz.

V mnogih deželah, vključno tudi v Zedinjenih državah, se je skušalo dokazati ljudem, da je španska revolucija "plemenita zadeva," da je španska civilna vojna borba za ohranitev demokracije in za ohranitev človeških pravic. Oglašali so se mladi moške iz skoro vseh delov sveta in nudili španskim lojalistom svojo pomoč v borbi za te ideale. Toda republikanska Španija, ki je vodila boj proti generalu Francu, nikakor ni bila zedinjena v političnem prepričanju. V tej republikanski Španiji je bilo vse polno skupin; bili so pravi republikanci, med njimi pa demokrati, anarhisti, sindikalisti, komunisti in socialisti. Komunisti so bili v precejšnji manjšini. Stalin je dobro vedel, da bo Anglijo in Francijo le v tem slučaju pridobil za svoje namene v Španiji, ako bi mogel zlomiti odpor proti komunistom pri lojalistih. Bistveno potrebno je bilo torej kontrolirati gibanje tujezmskih prostovoljcev v Španiji. Na

vsak način je bilo potrebno preprečiti jim, da se ne bi pridružili elementom, ki so nasprotovali politiki Stalina in njegovim načrtom.

Prvo večje vprašanje je bilo organizirati pošiljanje streljiva in orožja iz Rusije in iz drugih dežel lojalistom v Španijo. To vprašanje je bilo rešeno na konferenci, kateri je načeljeval Jagoda. Kar se tiče pošiljanja orožja v lojalistično Španijo so stvar prepustili meni, dočim je Jagoda skrbel za pošiljanje streljiva iz Rusije. Njegova naloga je bila bolj težavna kot moja, kajti skrbeti je bilo treba, da nobena vlada ne izve, da se Rusija dejansko udeležuje vojne na strani španskih lojalistov.

Jagoda je poklical v svoj urad kapitana Oulanskega, ki je deloval pri ruski tajni policiji. Naročil mu je naj organizira privatni sindikat izdelovalcev orožja v sovjetski Rusiji. Kapitan Oulanski je bil izredno sposoben za svoje težavno delo. Ko sta obiskala sovjetsko Rusijo angleški minister za zunanje zadeve Anthony Eden in tedanji francoski ministerski predsednik Laval, je dobil nalogo, da ju je spremljal tekom bivanja v Rusiji.

"V Odesi boste dobili tri špance," je rekel nekoč Jagoda kapitanu Oulansky, "ki si tam že dalja časa hladijo svoje podplate. Nahajajo se pri nas, da neuradnim putem kupijo orožje od nas. Ustvarite nevarno privatno firmo, ki bo z njimi poslovala."

Ker v sovjetski Rusiji ne more nihče kupiti niti enega samega revolverja, ker imajo komunisti absolutno kontrolo nad streljivom in strelnim orožjem in ker vlada sama izdeluje streljivo in strelno orožje, je torej ideja, da bi privatna tvrdka smela trgovati z orožjem bila tako izredna in gorostasna, da temu nihče v Rusiji ni mogel

verjeti. Toda burka je bila potrebna za tujezemstvo, da ne bi nastali kakšni mednarodni zapletljaji. V resnici je imel kapitan Oulansky povelje, da organizira bando tihotapev z orožjem in je moral vršiti svoje delo tako skrivaj, da tujezemski agenti niso mogli ničesar zvedeti o tem.

"Akc se vam bo posrečilo," mu je rekel Jagoda, "se vrnite v moj urad, da vam pripnemo red rdečega prapora na prsa!" Kapitan Oulansky je odpotoval v Odeso, toda s seboj je nesel naročilo, da sme prodajati orožje samo za gotov denar in z naročilom, da morajo španci preskrbeti svoje lastne parnike, da prevažajo orožje iz Rusije na Špansko. Seveda bi to orožje prihajalo iz arzenalov rdeče armade. S seboj je imel tudi polnomoč, da lahko tozadevno naredi, kar vidi, da je potrebno in da mu morajo biti podrejene vse oblasti v Odesi, od lokalnega načelnika tajne policije pa do predsednika okrajnih sovjetov.

General Uritsky je zastopal inteligenčni oddelek generalnega štaba rdeče armade na konferenci v Moskvi. Delovanje tega oddelka je bilo kontrolirati tehnične vojaške zadeve tajnega podjetja. Njegova naloga je bila določiti koliko in kakšen vojni material naj se pošilja na Špansko, izbirati osebe kot vojaške strokovnjake, pilote, topove in tanke ter jim prideliti izurjene poveljnike, ki bi skrivaj odhajali v Španijo. Kar se tiče tozadevnih vojaških stvari je bilo to moštvo pod kontrolo generalnega štaba, v ostalem so pa bili nadzirani po tajni policiji.

Tako je začel Stalin posredovati v Španiji. Tudi jaz sem šel v akcijo kot bi se nahajal na fronti, da, prepričan sem bil, da sem aktivno zaposlen v vojni. Poklical sem nekega odličnega zastopnika iz Londona, enega iz Stockholma in tretjega iz Švice. Domenili smo se, da se snidemo v Parizu na skupno konferenco. Tej konferenci bi prisostvoval tudi izredni agent, katerega so mi poslali iz Moskve. Dotični agent, Zimin po imenu, je bil ekspert, kar se tiče streljiva in član vojaškega odseka tajne policije.

Dne 21. septembra smo se vsi popolnoma tajno zbrali v Parizu. Zimin je prinesel s seboj točno in direktna navodila, ki so ciljala za tem, da nikdar pod nobenim pogojem ne smemo povzročiti, da se razširi vest, da sovjetska država trguje s streljivom. Vsa zadeva bi se imela vršiti privatno potom tvrdk, ki so bile ustvarjene v ta namen.

Prvi korak smo naredili s tem, da smo skušali ustanoviti nekako evropsko verižništvo očitno privatnih tvrdk, ki naj bi importirale streljivo in orožje v Španijo. To je že starodaven poklic v Evropi.

Uspeh bi imeli le, ako izberemo prave moške za vodstvo teh poslov. In te moške smo imeli na razpolago. Njih precejšnje število smo dobili v organizacijah, ki so bile v nekakih zvezah s komunistično stranko, kot na primer "Priatelji sovjetske unije" in razne "Lige za demokracijo in mir." Pri sovjetski tajni policiji in pri inteligenčnem uradu rdeče armade so zrl na te organizacije kot nekeke vojne rezerve in civilne pomočnike sovjetskega sistema. Možno nam je bilo izbrati prav sposobne ljudi. Nekaj jih je bilo med njimi sicer profitarjev in izkoriščevalcev, toda večinoma so bili iskreni idealisti.

Vsi so pa bili diskretni, zanesljivi, imeli so najboljše zveze in so bili zmožni delovati, ne da bi se izdali. Mi smo skrbeli za kapital, opremili smo njih urade in jim garantirali tudi dobičke. Tekom desetih dni smo ustanovili v Parizu, Londo-

nu, Kodanju, Amsterdamu, Zurichu, Varšavi, in Pragi in v nekaterih drugih evropskih mestih celo verigo neodvisnih tvrdk. Pri vsaki tvrdki je bil en član sovjetske tajne policije kot molčeči tovariš. On je skrbel za finance in nadzoroval vse poslovanje. V slučaju pomote bi on moral pomoto plačati s svojim življenjem.

Dočim so te tvrdke pregledovale evropska in ameriška tržišča za potrebno orožje, je pa nastal problem transporta akuten. Moja naloga je bila skrbeti za transport. Precej dobre parnike smo dobili za ugodno ceno na Švedskem. Toda težava je bila v tem, da se dobijo dovoljenja za transport orožja na Špansko. Računali smo, da bi pošiljali orožje v Francijo, nakar bi iz Francije nadalje pošiljali blago v španska pristanišča pod kontrolo lojalistov. Toda francoski tujezemski minister nam ni hotel podeliti primernega dovoljenja.

(Dalje prihodnjič)

DNEVNE VESTI

Tudi Francija vrne svojega poslanika v Berlin

Paris, 25. aprila. Francoska vlada je sklenila, da vrne svojega poslanika v Berlin. Poslanik je bil pred nekaj tedni odpoklican iz Berlina. Angleški poslanik se je včeraj vrnil na svoje mesto. Dejstvo, da sta se francoski kot angleški poslanik vrnila v Berlin, dokazuje, da Evropi še ne preti tako hitro vojna, ker sicer se poslaniki največjih držav ne bi vračali v Nemčijo.

Rusija se poteguje za priateljstvo Turkov

Moskva, 25. aprila. Vladimir Potemkin, pomožni komisar tujezmskih zadev, je odpotoval v glavno mesto Turčije, v Ankaro. Dobil je nalogo od sovjetske vlade, da izposluje prijateljstvo Turčije proti berlinsko-rimske-mu osišču. Rusija je zelo zainteresirana v Turčiji, ker slednja kontrolira Dardanele, ki tvorijo vrata v Sredozemsko morje. Rusija bo ponudila Turčiji mnogo ugodnosti, ako slednja stopi z njo v zvezo.

Anglija ima novega poslanika za Ameriko

London, 25. aprila — Angleška vlada je imenovala novega poslanika za Zedinjene države v osebi markiza of Lothian. Sedanji angleški poslanik v Washingtonu, Sir Ronald Lindsay, gre v pokoj. Novi poslanik je star 57 let, samec, in poznan v Clevelandu. Sin predsednika Western Reserve univerze v Clevelandu Charles Thwing, je poročil sestro novega poslanika.

Grof Ciano ne bo šel na obisk v Berlin

Berlin, 25. aprila. Grof Galeazzo Ciani, laški minister za zunanje zadeve, ki je bil te dni namenjen, da obišče Berlin po uradnih opravkih, je izjavil, da ne bo šel v Berlin, kjer bi imel biti gost diktatorja Hitlerja, zlasti v petek, ko bo Hitler odgovoril na apel predsednika Roosevelta. Grof Ciani ni podal nobenega vzroka zakaj je obisk odpovedal, kar se je zgodilo že tretjič od januarja meseca.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

MALI OGLASI

Išče se stanovanje

tri ali štiri sobe v slovenski naselbini v bližini St. Clair Ave. Tudi garaža bi bila primerna. Kdor ima kaj naj sporoči v urad tega časopisa. (99)

V najem

se da pet lepih sob in kopališče. Samo mirne družine naj se odzovejo. Vpraša se na 7002 Becker Ct. (93)

Zamorska pevka Marian Anderson je priredila v Washingtonu pevski koncert na prostem. 75.000 ljudi jo je prišlo poslušat. Za njo se je zlasti potegovala Mrs. Roosevelt.

Tudi v Albaniji se vežbojo dekleta v vojaški službi, kot vidite na sliki. Kuhavnice v roke, dekleta, kuhavnice!

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—A sedaj naprej! — ukaže Ašinov, ko so se ustavile sani pred trgovino.

Franja spusti pajčolan. — Dajte mi svojo roko, — ukaže Ašinov. — Peljal vas bom h kočiji. Ali želite še več obzirnosti?

Franja mu poda brez besede roko.

Ašinov jo je moral skoro nositi, njene noge je niso več ubogale.

Videla je, da je izgubljena. — Razkrinkana, — ponarejevalka!

Vedela je, kako strogi so bili zakoni v Rusiji.

Ona začuti brezmejno sovražstvo do človeka, ki jo je spravil v to nesrečo.

Sovražila je Andrija Jagodkina in ona sklene, da mu za časa preiskave ne bo priznala šala.

Zvalila bo vso krivdo na nje, — trdila bo, da je bila njegova žrtev in da je morala delati to, ker je on zahteval.

Ašinov stopi k vozniku in mu zašepče:

—V petro-pavlovsko trdnjavo.

Kočija poleti.

Franja ni ničesar več slišala in videla.

Konečno obstane kočija in Ašinov ukaže Franji izstopiti. Straža ob vhodu ju ustavi, toda Ašinov ji pove geslo in takoj se odpro težka železna vrata.

On odpelje Franjo na dvorišče. Tam so ju sprejeli stražniki.

—Kam jo naj damo? — vprašajo oni smehljaje. — V kopalnico?

Tako so imenovali podzemne celice, kamor je prodirala voda iz Neve.

—Ne, odvedite jo v preiskovalno sobo, — ukaže Ašinov. — Izročam vam jo in vi mi odgovorjate za njo.

Stražniki odvedejo Franjo, a Ašinov se povrne k vozu in ukaže vozniku, da ga odpelje v hišo bankirja Andrije Jagodkina.

—Andrija Jagodkin, bivši ko-

V BLAG SPOMIN
dvajsete obletnice smrti
blagopokojnega in dobrega
očeta

Joseph Klemencic

ki je Bogu vdan preminul dne
26. aprila 1927 v Clevelandu

Tužno klečimo nad Tvojim grobom, očesa nam zro proti nebu v mili prošnji k Vsemogočnemu: Daj našemu dobremu očetu ob strani naše pokojne mamice mirni počitek do združenja v večnosti.

Zalujoči otroci.

Cleveland, O., 26. aprila 1939.

ali kako neumnost.

—Ravnati je treba z njimi kot s hudobnimi otroci. — Sprejeti jih je treba z nezaupanjem, kot da so zločinci.

—Že vidim, da ste človek, kakršnega potrebujem, — odvrne Andrija Jagodkin.

—V moji hiši se nahaja tak blaznež, čigar trpljenje je povečano s tem, da je nem. Ubožec ne more niti govoriti.

—Razumem. Dalje! — reče doktor Kalčev naslonivši se v naslanjaču in opazujoč Jagodkina izpod spušenih trepalnic.

—Nesrečni je moj brat, — nadaljuje bankir, — zelo težko se odločim, da ga pošljem iz hiše.

—Priznali boste, gospod doktor, da mu tukaj v privatni hiši ne moremo nuditi one nege, ki bi jo potreboval in potrebne duševne vzgoje.

—Od dne do dne postaja slabši in onemoglejši, tako da bi smrt smatral v resnici za srečo.

—Vi torej želite, da sprejemem vašega brata v svoj zavod? — vpraša doktor Kalčev.

—Seveda, a plačal vam bom vsako vsoto, ki jo bode zahtevali. Plačal vam bom dobro, gospod doktor, da se brat še enkrat osvoboditi te grozne bolezni.

—Priznam vam, — odvrne doktor Kalčev, — da ne sprejemam rad takih bolnikov. Človek ne more jamčiti za njihovo življenje.

—Kaj bi na primer rekli, dragi moj gospod, če bi vam moral naznaniti po šestih tednih, da je vaš brat podlegel svoji bolezni?

—Komedijski vstane ter se nagne k zdravniku.

—Kaj bi rekel? — reče on neigurno. — Bil bi prepričan, da ste storili za ubogega bolnika vse, kar je bilo v vaši moči in bi vam plačal tretino vašega letnega dohodka.

—Moje cene niso nizke, — odvrne Kalčev hladno, — moje usluge mi morajo plačati.

—A razen tega vam moram povedati, da ni moj zavod tako velik, da bi mogel sprejeti vse, ki se javijo.

—Končajva, — ga prekine Jagodkin, — povejte mi, koliko zahtevate in če ne bo preveč boste imeli denar v nekaj trenutkih v roki.

—Pet tisoč rubljev! — reče zdravnik.

—Pet tisoč rubljev? — ponovi Andrija Jagodkin.

Pričakoval je, da bo Kalčev mnogo zahteval toda ta vsota je bila večja kot je slutil.

—Ako vam je preveč, — odvrne Kalčev, — sem vam pripravljen predlagati druge zavo-

de, ki so cenejši toda seveda so tudi usluge drugačne.

—Plačal bom, plačal bom! — ga prekine Jagodkin.

On stopi k svoji blagajni.

Z drhtečima rokama našteje zdravniku pet tisočakov na mizo. Ta vzame en bankovec ter ga pogleda proti svetlobi.

—Gledam samo ali niso ponarejeni bankovci.

Bankir se zamolklo nasmeje.

—Ponarejeni bankovci? — reče on. — Kako naj bi bil v moji blagajni ponarejen denar?

—Ah, sedaj je mnogo ponarejenega denarja, posebno v Petrogradu.

—Toda ta, ki ste mi ga dali, je pristen. Hvala vam, gospod, ako hočete, vam bom napisal pobotnico.

—Ne rabim pobotnice, — reče Andrija Jagodkin, — najboljša pobotnica bo, da mi prinesete čim prej mrtvaški list mojega brata.

—V šestih tednih! — odvrne doktor Kalčev tiho.

—Ali hočete videti bolnika? — To ni potrebno, — odvrne zdravnik, — opisali ste mi ga, to mi zadostuje.

—Sicer pa ga bom preiskal, ko pride v moj zavod.

—A kedar bo to?

—Ako vam je prav, bom poslal v nekaj dneh svoj voz. Imam izbornu izučeno osobe, ki se razume na transport umobolnih.

—To vas bo sicer stalo nekaj denarja, toda boljše je, da ga zaplate mojim ljudem, nego drugim, ki bi jim morda še v zadnjem trenutku mogel kaj povedati.

—Imate prav, — odvrne Jagodkin. — Pošljite torej svoje ljudi.

—Potem sva končala, nimava o ničemer več govoriti. Zdravnik vzame svoj cilindar in se prikloni.

Andrija mu poda roko.

—Morda pridem kedaj v Moskvo in vaš obiščem, — reče komedijski, — Vaš zavod me zanima.

—Pripravljen sem vam vse razkazati, — odvrne doktor Kalčev.

Vrhovni poveljnik laške armade, Alberto Pariani, levo, in nemški vrhovni poveljnik Wilhem Keitel. Predno je Italija zasedla Albanijo, sta imela oba poveljnika v Inomestu važno posvetovanje.

—Na svidenje!

Zdravnik stopi k vratom in kojih je odprl, se sreča z nekim človekom, ki se je glasno prepiral z uradniki, ki ga niso hoteli pustiti v pisarno svojega šefa.

—Kaj je to? — vzklikne Andrija Jagodkin ter stopi bližje.

—Kakšen hrup je to? — Kdo je ta tujec?

Doktor Kalčev se še enkrat prikloni pred bankirjem, a nato hitro odide, predno je mogel zvedeti, kdo je ta človek, ki se je takozvalno obnašal napram bankirjevemu uradniku.

Ta tujec je moral biti nek čuden človek, ker se je neprenehoma smejal, kadarkoli so mu rekli, da ne more sedaj vstopiti v sobo njihovega šefa.

Bankir pride k njemu in vzklikne ježno:

—Kako morete biti tako predrzni, gospod, in priti s silo v mojo sobo? Ali ne vidite, da vas moji uradniki ne pustijo?

—Vidim, — odvrne tujec.

—Prosimi smo gospoda naj počaka, — reče knjigovodja, — toda on ni hotel čakati, rekel je, da mora takoj govoriti z gospodom Jagodkinom.

—A ko smo ga prosili, naj nam pove svoje ime, se je nasmejel predrzno kot sedaj in rekel:

—Slišati hočete moje ime? Boljše bo, ako ga povem gospodu Jagodkinu med štirimi očmi.

Andrija Jagodkin se zdrzne.

—Mar hočete res samo meni povedati svoje ime? — vpraša on tuja.

—Mislim, da vam bo ljubše.

—Vstopite!

Uradniki zmajejo z glavami in odidejo.

Andrija zapre vrata za svojim gostom, prižge si cigareto in reče nestrpno:

—A sedaj mi povejte hitro in na kratko, kaj vas je privedlo k meni! Česa želite?

—Česa želim? — odvrne tujec porogljivo. — To vam lahko povem v treh besedah:

—Zaprl vas bom! — Vi ste ponoreli! — vzklikne Andrija Jagodkin. — Ven! Izgubite se! Sicer bom poklical policijo.

—Policija je že tukaj, — odvrne neznanec. — Zakaj bi jo torej klicali.

—Da se vam predstavim: Jaz sem namestnik policijskega ravnatelja, Ašinov.

Andrija Jagodkin sede v svoj naslonjač.

—Začel je slutiti, da ga čaka grozna nesreča. Toda bil je dober igralec, ni pokazal, kaj misli.

On se prikloni in reče:

—Ah, gospod Ašinov! Počasi sem z vašim obiskom, žal mi je, da so vam delali moji uradniki neprijetnosti.

—Če bi vedel, kdo ste, bi takoj odprl vrata.

—Mislim sem, da je dobro, — pod Jagodkin, — odvrne Ašinov, — da povem svoje ime vam. Izenadilo vas bo to, — vam bom povedal, — zelo neprijetno vam bo.

—Moram vas aretirati, — pod Andrija Jagodkin!

Bankir pogleda smehljaje na njega gosta.

—Vi se šalite, gospod Ašinov? Ne vem, kaj bi zakrivil. Je to pomota.

—Komedijski je bil popoln miren, tako da se je Ašinov ničeno začudil. Ni pričakoval, da bo Jagodkin ostal tako miren.

Tako so se navadno obnašali moji, ki se jim ni bilo treba tiskati zakona.

Na sliki vidite strateško pozicijo Italije, ki je zasedla Albanijo in s tem lahko zapre Adrijansko morje, kadar se zljubi. Med Albanijo in Italijo je samo 15 milj široka morska ožina. Zato Jugoslaviji ni kazalo drugega kot pridržati Italiji in Nemčiji, ker bi bila v nasprotnem slučaju zaprt izhod na morje.

V sredini je grof Ciano, italijanski zunanji minister, ki je prišel v Albanijo po okupaciji. Ciano je zet diktatorja Mussolinija.

WIN \$1000.00

Enter Now Our

MODEL ROOMS WEEK CONTEST

NOTHING TO BUY EASY TO WIN

Get Full Details at Our 2 Stores

A. GRDINA & SONS

6019 St. Clair Ave.

15301 Waterloo Rd.

Open Evenings — Closed Wednesday Noon

Member Cleveland Retail Furniture Association

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$ 2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.

PREVZETJE TRGOVINE

Naznanjam, da sem prevzel KUHLE HARDWARE na Grovewood Ave. Kakor pod starim vodstvom, tako bom tudi naprej vsem našim malcem najboljše postregel. Vljudo se priporočam za nakup vseh mladinskih potrebščin, kot gnojila, vrtno orodje, travo in barve.

WALTER KOVIC

17218 Grovewood Ave.